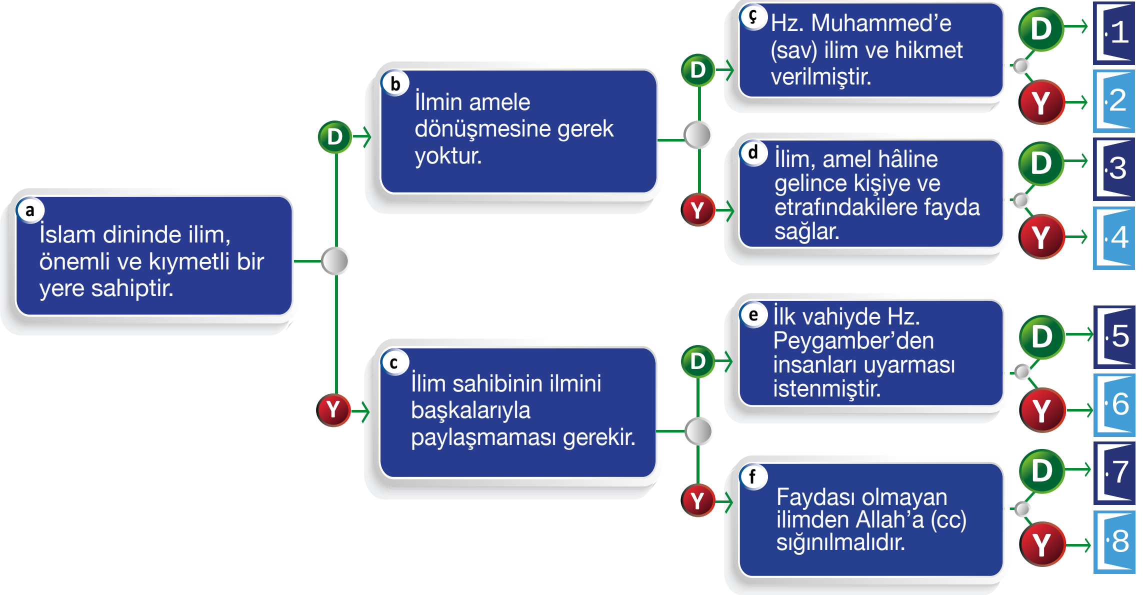
4. Ünite Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Bu testte cevaplamanız için farklı soru çeşitlerinden toplam 20 soru verilmiştir.
Daha fazla soru çözmek için ek sorulara testin sonunda verilen karekodu okutarak ulaşabilirsiniz.

1. soruyu aşağıdaki tanılayıcı dallanmış ağaca göre cevaplayınız.

1. Aşağıdaki verilen cümlelerin doğruluğu (D) veya yanlışlığına (Y) göre yönlendirici okları takip ediniz ve ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

Aşağıdaki 2-6. cümlelerde boş bırakılan yerleri, verilen sözcüklerden uygun olanıyla tamamlayınız.

bilgi	fıkhül hadis	garibül hadis
icat	kelam	muhtelifül hadis
Tecrid-i Sarih	tefsir	

2. Anlam bakımından çelişkili gibi görünen hadisleri .... inceler.

3. Hadis metinlerinde geçen ve az kullanılması sebebiyle anlaşılması zor olan kelimelerin açıklandığı ilim dalına .... denir.

4. Hadislerdeki fıkhi hükümler .... ilminin inceleme alanına girmektedir.

5. Allah'ın (cc) yarattığı kanunlar bilimin araştırdığı .... alanlarıdır.

6. Siyer, fıkıh ve .... hadislerin anlaşılmasında yararlanılan İslami ilim dallarından bazılarıdır.

7 ve 8. soruları aşağıdaki hadise göre cevaplayınız.

Abdullah bin Amir şöyle anlatır: “Bir gün Resulullah evimizde otururken annem (bana) ‘Yanıma gel, bak sana ne vereceğim!’ diyerek beni çağırdı. Bunun üzerine Resulullah ‘Çocuğa ne vereceksin?’ diye sordu. Annem ‘Ona hurma vereceğim.’ deyince Hz. Peygamber ‘Dikkat et! Eğer çocuğa bir şey vermeseydin bu söz (amel defterine) bir yalan olarak yazılacaktı.’ buyurdu.”

(Ebu Davud, “Edeb”, 80)

7. Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerleri 5N 1K soru sözcüklerini kullanarak tamamlayınız.

I. Hadis .... hakkındadır?	Çocuk eğitiminde uyulması gereken ahlaki ilkeler hakkındadır.
II. Hadisteki söz .... söylenmiştir?	Sözünde durmanın önemini ve yalancılığın hiçbir şartta caiz olmadığını belirtmek amacıyla söylenmiştir.
III. İlgili olay .... gerçekleşmiştir?	Olay Medine Dönemi’nde Abdullah bin Amir çocukken gerçekleşmiştir.
IV. Hadis .... söylenmiştir?	Hz. Peygamber’in aile ziyaretinde bulunduğu bir sırada Abdullah bin Amir’in evinde söylenmiştir.
V. İlgili olaya .... yaklaşılmıştır?	Olaya ahlak ilkelerini gözetme ile ilgili uyarılarda bulunularak yumuşak ve eğitici bir üslupla yaklaşılmıştır.
VI. Hadisi .... rivayet etmiştir?	Abdullah bin Amir rivayet etmiştir.

8. Aşağıdaki kavramların ilişkili olduğu açıklamaları belirleyerek “√ ” ile gösteriniz.

	Kavramların Açıklamaları				
Hadisin Kavramları	Söz ve davranışlarda inandırıcı olma	Gerçeğe uygun konuşma ve davranma	Doğru davranışları öğretme	Doğru, güzel ve erdemli davranışlarda bulunma	Verilen sözleri yerine getirme
Ahlak					
Doğruluk					
Eğitim					
Güven					
Sorumluluk					

Aşağıdaki 9-15. soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

9-10. soruları aşağıdaki tabloya göre cevaplayınız.

Hadisler	"Kim elbisesini kibirle sürürse Allah kıyamet günü ona bakmaz." (Buhari, "Libas", 4) Hz. Ebu Bekir "Ey Allah'ın Resulü, elbisemin eteği yere sarkıyor ancak onu kaldırıyorum. Ne dersiniz?" diye sordu. Resulullah "Sen elbiseni kibirle uzun tutan biri değilsin." buyurdu. (Buhari, "Libas", 4)
Açıklaması	Bu iki hadis birlikte ele alındığında İslam'da hükümlerin bağlamına göre değerlendirildiği anlaşılır. İlk hadiste kişinin kibirli bir şekilde giyinerek kendini başkalarından üstün görmesi kınanmaktadır. İkinci hadiste ise Hz. Ebu Bekir'in eleştirilen şeyi kibirle yapmadığı için kınanmayacağı belirtilmiştir. Bu durum, niyet ve bağlamın hükümlerin anlaşılmasında önemli olduğunu gösterir.

9. Belirli bir konuda tek bir hadise dayanarak dinî hüküm çıkarmanın ne gibi sonuçları olabileceğini açıklayınız.

....

....

....

10. Aşağıdaki çıkarımlara katılıp katılmadığınızı belirterek gerekçenizi yazınız.

I. Hadisler, içinde bulundukları bağlam dikkate alınarak değerlendirilmelidir.

....

II. Hadisleri anlamada bütüncül bir yaklaşım benimsenmelidir.

....

III. Hadislerin açık anlamı dikkate alınmayarak anlaşılmaya çalışılmalıdır.

....

IV. Hadislerin anlaşılmasında Hz. Peygamber'in genel yaklaşımı rehber alınmalıdır.

....

11 ve 12. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

"Hz. Peygamber'in hanımı Hz. Aişe, bilmediği bir şeyi duyduğunda onu öğreninceye kadar araştırırdı. Bir gün Hz. Peygamber 'Kim hesaba çekilirse azaba uğrar.' buyurdu. Bunun üzerine Aişe (ra), Allah Teala 'İşte böylesi kolay bir hesaba çekilir.' (İnşikak suresi 8. ayet) buyurmuyor mu? diye sordu. Hz. Peygamber 'Bu arzdır, kim inceden inceye hesaba çekilirse helak olur.' diye cevapladı."

(Buhari, "İlim", 37)

11. Hz. Aişe'nin bu hadisi anlamak için izlediği yöntemi Kur'an'ın temel ölçüt olması bağlamında yorumlayınız.

....

....

....

12. Bu rivayete göre hadislerin anlaşılmasında farklı ölçütleri göz önünde bulundurmanın önemini açıklayınız.

....

....

....

13. "Kim, ilim için yola çıkarsa Allah ona cennete giden yolu kolaylaştırır. Melekler, hoşnutluklarından dolayı ilim talebesine kanatlarını serer. Sudaki balıklara varıncaya kadar yer ve gök ehli âlim kişinin bağışlanması için Allah'a yakarır. Âlimin abide (ibadet edene) üstünlüğü, (parlaklık, görünürlük ve güzellik bakımından) Ay'ın diğer yıldızlara olan üstünlüğü gibidir. Kuşkusuz âlimler peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler miras olarak ne altın ne de gümüş bırakmışlardır. Onların bıraktıkları yegâne miras ilimdir. Dolayısıyla kim onu alırsa büyük bir pay almış olur."

(Tirmizi, "İlim", 19)

Hadis usulü ile ilgili öğrendiklerinizden yararlanarak bu hadisi ilmin önemi açısından yorumlayınız.

....

....

....

....

....

14. *Sahihi Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercümesi ve Şerhi*'nde ilim bahsinde aşağıdaki hadisişerif yer almaktadır.

"Allah, her kimin hayrını murat ederse ona din hususunda büyük bir ilim ve kavrayış verir. Ben verici değil yalnızca taksim ediciyim. Veren ise Allah azze ve celledir..."

(Buhari, "İlim", 13)

Bu hadisişerif bağlamında İslam dinine göre ilmin kaynağının ne olduğunu açıklayınız.

....

....

....

....

....

....

Aşağıdaki 15-19. soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz

15. Hadisler, Kur'an-ı Kerim'den ayrı düşünülemez. Çünkü Hz. Peygamber; Allah'tan (cc) aldığı vahyi bildirmiş, kendisine sorulan sorulara da vahye göre cevap vermiştir. Ayrıca Resulullah, Kur'an'ın ilke ve öğütlerine göre bir yaşam sürmüştür.

Bu metne göre İslam'ın ve sünnetin daha iyi anlaşılması konusunda

I. Hadisler, bu alanda uzmanlaştıktan sonra incelenmelidir.

II. Hadislerin doğru anlaşılmasında Arapça ve diğer ilimlere hâkim olmak önemlidir.

III. Hadisler, Kur'an ayetleriyle birlikte değerlendirilmelidir.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) II ve III

16. Hüseyin, hadis kitapları okumakta ve okuduğu hadisleri anlayarak hayatına aktarmaya çalışmaktadır. Yine hadis okumaları yaptığı bir günde okuduğu bir hadisi üzerinde ne kadar düşünse de anlayamaz. Çünkü ona göre bu hadis, daha önce öğrendikleriyle anlam yönünden örtüşmemektedir. Durumu dedesine aktarır. Dedesi "Hüseyin, yaptığın çalışma çok önemli olmakla birlikte bu hususta dikkat etmen gereken bir nokta var. Evet, hadislerin hepsi çok kıymetli. Ancak bazı hadisleri daha iyi anlayabilmek için bu tür rivayetleri ---- bir şekilde ele alıp değerlendirmen gerekir. Bunun için farklı kaynaklardan da istifade etmelisin." diyerek bu konuda kendisine yardımcı olacağını ifade eder.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) alçak gönüllü
B) bütüncül
C) eleştirel
D) evrensel
E) iyi niyetli

17-19. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Hadis: "Bir kadın, mahremi olmadan üç günlük yolculuğa çıkmasın."

(Buhari, "Taksiru's-Salat", 4)

Sebep: Hz. Peygamber zamanında Arabistan'da insanların büyük bir kısmı kabileler hâlinde yaşıyordu. Araplardan bazısı yerleşik bir yaşam sürerken (hadari) bazısı ise göçebeydi (bedevi). Bedeviler hem ağır çevre şartları hem de düşman kabilelerinden korunmak zorundaydılar ve bunun için kabilelerinin yardımına ihtiyaçları vardı. Ayrıca güdülen kan davaları bedeviler arasındaki düzene zarar vermişti. Zaman zaman kabilesinden dışlanan ve herhangi bir koruma hakkı elde edemeyenler çeteler kurup yağmacılık yapmaktaydılar. Üstelik bedevi kabileler birbiriyle rekabet hâlindeydi. Bu yüzden karşılıklı baskınlar düzenlenirdi. Zorunlu ihtiyaçlarını gidermek için de yakın köy, şehir ve kervanlara saldırırlardı. İşte bu baskın sırasında yiyecek ve içecek çalar, çocuklarla kadınları kaçırırlardı. Kısacası hırsızlığın, adaletsizliğin, kötülüğün yaygın olduğu bir devir hüküm sürmekteydi.

(Yücel, *Hadis Usûlü,* 218)

Sonuç: Böyle bir ortamda kadınlar için güvenli bir yolculuk söz konusu değildir.

17. Bu metinde kadınların tek başına yolculuk yapma yasağının bağlamını açıklamak için hangi hadis ilmine başvurulmuştur?

A) Esbabü vürudilhadis
B) Fıkhül hadis
C) Garibül hadis
D) İlelül hadis
E) Muhtelifül hadis

18. Hadiste belirtilen söz konusu yasakla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Evrensel bir nitelik taşır ve bu sebeple herkesi bağlayıcıdır.
B) Yanında mahremi yoksa kadınların hiçbir yere gitmemesi gerekir.
C) Yol emniyeti sağlanmışsa yasak ortadan kalkar ve müsaade sağlanır.
D) Kadınların yolculuğa çıkma izni evli olmalarına bağlanmıştır.
E) Söz konusu yasak tüm erkekler için de geçerliliğini korumaktadır.

19. Bu metinden çıkarılabilecek en kapsamlı sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hadislerde geçen anlamı bilinmeyen kelimeler doğru bir şekilde öğrenilmelidir.
B) Allah Resulü'nün döneminde yolculuk yapmak oldukça sıkıntılı bir durumdur.
C) Kadınlar, yanlarında mahremleri olmak kaydıyla yakın bölgelere seyahat edebilirler.
D) Bir hadis metnini anlamak için ne zaman ve niçin söylendiğinin bilinmesi gerekir.
E) Bedevi ve hadari çatışması Arap toplumunun günlük yaşamını etkilemiştir.

Ünite ile ilgili daha fazla soruya bu karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

